

UJVIDÉKI HIRLAP

AZ UJVIDÉKI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési ára:
 egész évre - - - - - 10 K
 fél évre - - - - - 5 „
 Egyes szám ára 12 fillér.

Felelős szerkesztő:
KARDOS MIKSA.

Laptulajdonos:
Az ujvidéki nemzeti munkapárt.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Thököly I.-u. 5. I. e. hová a lap szellemi és anyagi ügyeire való mindennemű megkeresés intézendő.

Telefon 137. szám.

Mi a nemzeti politika?

Mind sűrűbben találkozunk a közéletben és sajtóban azzal a panasszal, hogy a nemzetközi irányzatok fővárosunkban mindinkább tért hódítanak. Csodálatos tünet.

Hazaárulók voltunk annyi éveken át s most egyszerre — úgy halljuk — tulzó sovíniszták vagyunk. Éveken át azt mondták nekünk, hogy nincs érzékünk a mult nagysága, dícsősége, tradíciói iránt; hogy a hideg ész érzéketlen logikájának emberei vagyunk. És most azt halljuk, hogy elfogultak vagyunk a mult nagysága, dícsősége és tradíciói iránt, hogy a tudomány és az ész szavával szemben az érzelmi politika hívei vagyunk.

És bámulva kérdezzük, vajon a szigorúan 67-es irányzat miért volna egyszer sovíniszta, máskor hazaáruló? Vajon az a magyar szupremácia, mely a régi szabadelvű pártnak mindig vezérlő elve volt, miért nem védett meg a multban a hazafiatlanság vádjától s a jelenben miért kell azt tulzó nacionalizmusnak tekintenünk?

Hiszen olyan egyszerű és olyan természetes, hogy Magyarországon magyarországot akarunk és olyan természetes, hogy ezt a dinasztiaival egyetértve akarhatjuk csupán. De a tömeg szeszélye változó, hangulatai ingadozók és véleménye mindig *más* és mindig *csalhatatlan*.

Mi a magunk részéről a hangulatoknak e változását megértjük s pathológiailag természetesen találjuk. És azon, hogy a hazafias frázisokat a szociológusok jelszavai kezdik kiszorítani: egyáltalában nem csodálkozunk. Egyik szélsőség a másikat idézi elő; egyik hóbort a másikat. Azt a divatot, amely minden honit pártol és dícsér, felváltotta az a divat, amely mindent kicsinyel és becsmérel, ami honi. Egyik olyan előítélet, mint a másik; bizony egyikben sincs sok értelem. De az egyik divat, előítélet és tulzás — s ezt újra és újra hangsúlyozzuk — szükségképp idézte

elő a másikat. A multak igaztalan becsmérlését a multak igazságtalan dícsérete idézte részben elő; a kegyeletsértő történelmi hazugságok, melyek kegyeletből mondtak el. A nemzeti irány igazságtalan, korlátolt elitélését nagyban előmozdították azok, kik a nemzeti irányt csak kicsinyes, korlátolt koncepciókban bírták megtestesíteni.

És itt lehetetlen szemrehányás, vád és keserűség nélkül visszaemlékezni arra, hogy legjobbjaink annyit küzdöttek a frázisos hazafiság ama korlátolt megnyilatkozásai ellen, melyek a gyöngébb hitűek és a gyöngébb ítélőtehetségűek szemében magát a nemzeti eszmét is ellenszenvenessé tették.

Hiszen bizonyára képtelenség egy párt kicsinyes, gravaminálás közjogi világnézete miatt elitelni magát a nemzeti irányt. Képtelenség bizonyára a koalíció opportunus és gerinctelen politikája miatt mindjárt azt mondani, hogy a hazafiság csak álarc s az embekeket az érdek vezeti csupán. Bizonyára abszurdum. És mi a magunk részéről tiltakozunk, hogy egy pártnak hibái miatt, egy pártprogramnak avas korlátoltságai miatt egy párt politikusainak gerinctelensége miatt azt a nemzeti irányt itéljük el, amelynek mindenhez semmi köze, amely nem tehet arról, hogy ilyen védelmezői akadnak s hogy ilyen fegyverekkel folytatták a védelmezését.

Az a politika, amely a magyar vezényszó kedvéért — bármily üdvös és óhajtható legyen — ezt az országot évekig tartó krízisekbe vitte bele, nekünk sem ideálunk. Igaz, hogy az ország haladását, gazdasági és kulturális fejlődését hátráltatta és igaz — s ezzel kompromitálta a nemzeti irányt, — hogy mindezt nemzeti jelszavak alatt. Igaz, hogy ez nem volt a haladás politikája, de nemzeti politika sem volt. Annak tehére ne írják tehát.

Az a politika, amely gazdasági és kulturális elmaradottságban sanyalódó országban, faji, felekezeti és társadalmi ellentétek között nem talált a kartelbank formulájáért indítandó harenál

sürgősebb feladatot: bizonyára nem volt a reform, a fejlődés, a haladás politikája, de bizonyára nemzeti politika sem volt. Épp oly kevéssé, mint azelőtt az a politika, amely egy szegény meghasonlott s nemzetiségekre széttagolt országot uralkodójával szembehelyezett.

Bizonyára szűkkörű, korlátolt világnézet az, mely két ország nagy horderejű gazdasági megegyezésében a vámszövetség vagy vámszerződés problémáját látja legfontosabbnak s mely üres szavakért hasztalanul feláldozott gazdasági érdekekkel fizet. De ez *közjogi* politika, gravaminális politika; azonban semmiképpen sem nemzetpolitika. Mi a magunk részéről elsősorban éppen ebből a szempontból tiltakozunk ellene s midőn azt látjuk, hogy azt, ami nem volt általában nemzeti érdek, most a reformérdekek szempontjából is kifogásolják: abban ha kifogásolják, igazat adunk, de meg nem tudjuk érteni, hogy a nemzeti irányzat ellen hogy lehet fegyvert kovácsolni egy olyan politika hibáiból, mely éppen a nemzeti irányzat szempontjából rossznak bizonyult.

Ha az a politika nemzeti szempontból célszerű lett volna, de egyes reformtörékvések szempontjából hibás: meg tudnók érteni, ha egyesek azt mondanák, hogy a nemzeti politika és a reformpolitika egymással inkompatibilis. Felületes általánosítás volna ugyan, mely a való tényeknek meg nem felel, logikailag azonban meg volna érthető. De midőn azt látjuk, hogy éppen azt a frázisos hazafiságot, hogy éppen azt a gravaminális világnézetet tagadta meg a nemzet, mint nemzeti politikát: akkor annak a haladás és reform elleni bűneit az igazi nemzeti irányzat terhére felróni nem lehet.

Hiszen éppen mi, a nemzeti politika hívei vagyunk azok, akik hangoztatjuk, hogy amikor a kivándorlás napról napra fokozódik, hogy amikor a szociális bajok napról-napra növekednek, mikor közegészségügyünk rossz s közigazgatásunk meg nem felelő, mikor a fajok és felekezetek viszálykodása fenyeget: akkor Magyarországnak nagyobb problémái

Megjelent az írógéptechnika királya a látható írású

— Olcsóbb bármely írógépnél. —

ROYAL STANDARD ÍRÓGÉP

Könnyű kezelhetősége, tartós szerkezete, nagy átütő képessége páratlan. Oldalszorítók nélkül vezet a legkisebb és vastagabb papirost is.

Ujvidéki képviselő: Mártonfi István ur Erzsébet szálló. — Városunkban is számos helyen bevezetve.

Ára 550 Korona.

Telefon: 36-96

KOVÁCS A. és Tsa. Budapest V., Nádor-u. 26.

vannak, mint amelyeket a frázis-hazaftás képes megoldani. De mi éppen azt mondjuk, hogy ezen kérdések megoldása maga is nemzeti politika s nem azt, hogy a nemzeti politikával ellenkezik. Mert ez a frázisos felfogás egyoldalúságához nagyon hasonlít s a két végtel emez egyoldalúságban úgy látszik találkozik.

A frázisos hazafi nem érti, hogy a *céltudatos* reformpolitika a legjobb nemzeti politika s a nemzetközi radikális nem érti, hogy a nemzeti függetlenség egy *klerikális és militarista hatalomtól való függetlenségünket* jelenti, a magyar szupremácia pedig a kiválóbb — s így *haladásra* alkalmasabb — fajnak fölényét a kevésbé liberális és kulturáiban fejletlenebb fajok fölött.

Az igazi nemzeti politika az igazi reformpolitikával egy és ugyanaz.

Rottmann, Szepessy-Kuszká, Pentelei és Vörös Ernő.

Mint már mult számunkban jelezve volt — Múkiállítás — c. beszámolómban, hogy Solymosi M. városunkban időző műkereskedő a jövő héten, (május elsejétől kezdve) az Erzsébet szálló nagytérképén újra megnyitja tárlatát és levél alkalommal új hatalmas alkotásokkal gazdagítja már úgy is magas színvonalon álló kiállítását közönségünk műizlésének fejlesztésére. Az újonnan érkező mesterművekről nem lesz érdektelen néhány szót szólni:

Rottmann mesterről, kiről mult alkalommal nem emlékeztünk meg, mivel képe későn jelent meg a kiállításon, annyit jegyezhetünk meg, hogy ez az európai híri művész első mestere az idill, interieur és genre koncepcióknak. Nála egy befejezett mesterrel találkoztunk és levél kalappal állunk meg a világhíri alkotás előtt, mely a Thalmuddal foglalkozó zsidó családot ábrázolja.

Szepessy-Kuszká Jenő, dr. Mednyánszkyknak, a barna ködben uszó, fénypontos tájképfestőnek, a nagy hangulatmesternek első tanítványa; párisi tanulmányutja befejeztével megjelent közöttünk és mi Ujvidék közönsége abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy alkalmunk van az ő művészetében gyönyörködni. Gyönyörű *Játrahangulatai* a fenomenális érik el. Nagy mesterét sokban túlszárnyalta itt látható képeivel.

Itt látjuk Pentelei-Molnárt hazánk egyik legfinomabb, de legnagyobb mesterét is, pompás meleg színezetű, rembrántszerű képeivel, renaissance-ba illő klasszicitással. Óriási magasan áll komponáló ügyességével. Pentelei ezen a kiállításon szépen van képviselve.

Vörös Ernő naturalisztikus, de néha az impressionizmus felé hajlik. Sajátos egyéniségének ad kifejezést, úgy a technikában, mint a rajzban és színezésben. Nagy mester a csoportosításban. Gyermekképeivel valóságos

monopol helyzetbe jutott a művészvilággal szemben és ez képezi vonzerejét. *Cigánygenre*-jeit, melyekkel nagy hatású néprajzi festővé emelkedett, szintén körünkbe hozta Solymosi, ki minden lehető megad Ujvidék közönségének arra, hogy egy-egy ilyen művészképpel ékíthesse ki-ki otthonát. A nagy mesterek képei, egytől-egyik színpompában uszó, kedves, bájos, művészi termékek, érdemesek a megtekintésre, megvásárlásra.

A kiállítás sokkal impozánsabb lett, mivel a képek kellő világításban vannak elhelyezve. A gimnázium tornaterme rossz világítási viszonyai érvényre jutni nem engedték azokat a remekebbnél remekebb színvegyületeket, melyek minden festménynek első és vonzó erejét, követelményét képezik.

K. L.

Szinészet.

Szerdán és csütörtökön az ideai színházi saison egyik legkitünőbb slagere a „*Gigány-szerelem*” került színre. A bájos melodiájú darab, a kitünő Lehár áriák, a farsangi béli éjszakákon annyiszor élvezett híres waltzek hangjai mindmegannyi vonzó erő volt s így igazán telt házban gyönyörködhattunk. Az előadás sikere várakozáson felüli volt. Színészeink érezték a rájuk rótt nagy feladatot s lelkes ambícióval tehetségük legjavát vitték a lámpák elé S az eredmény nem maradt el. A híres *Swerentz* és a még híresebb *Fedák* után néztük meg *Hörösházi Jóna* szerepében *Barikó Etelt* s igazán a legnagyobb elismerés hangján kell kijelentünk, hogy illúzióknak a fent említett művésznők játékaiknak sikerét is véve alapul teljes maradt. Eleven, temperantumos, majd diszkrét és méltóságteljes volt szerepének árnyalatai szerint Tánca épügy, mint éneke nagyon tetszett, ugyszólván minden számát, a cigányokkal való mulatás III. felvonásbeli jelenetét is többször meg kellett ismételnie. Ez volt *Barikónak* az első olyan szerepe, mely megmutatta, hogy vérbéli, igazi primadonna.

Mellette a cigányleány és Zórika kettős szerepében *K. Hegyi Lili* aratott őszinte meglepetést. Az ő szerepében lévő nehéz áriákat játszi könnyedséggel énekelte, iskolázott szép hangját teljes pompában ragyogtatta.

Kedves eseménye volt az előadásnak *Kövessy Mariska* (Jolánka szerepében) fellépte. Finom megjelenése, elegáns tánca, kellemes éneke épügy mutatják, hogy nagy művész szülők leszármazottja, mint eleven, ötletes játéka. Ha hozzávesszük, hogy tulajdonképpen műkedvelővel állunk szemben, úgy még jobban kell csodálkoznunk, mily ügyesen illeszkedett be szerepével az együttesbe.

A férfi szereplők élén *Palaki* (Dragotin Péter) állott. Kitünő humora, leleményes játéka, ügyes maskjai ismét tökéletes sikert szereztek számára. *Faludy* a cigánylegény nehéz és anthipathikus szerepét játszotta meg nagy ügyességgel. *Gyárfás* Jonette már kevésbé tetszett. *Abonyi* nagyszerű Kajetan

volt csak a darab elején a szájába fogott orgonavirág — mókát nem találjuk sem szellemesnek, sem oda valónak, pláne ha azt unosuntig ismételik.

Az igazgatóság a darabot új diszletekkel, csinos stilszerű ruhákkal, fényesen állította ki. Áldozatkészségét a publikum bizonyosan honorálni is fogja. Csak a zenekar! Sehogysem tudunk az idén megbékülni vele.

Pénteken a „A balga szűz” ment.

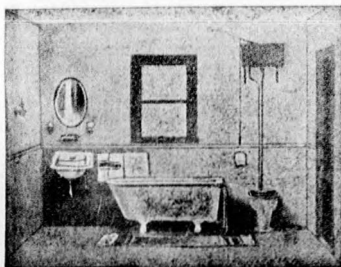
HIREK.

Személyi hir. *Matkovits Béla* főispán szombat este városunkba visszaérkezett.

Főispánunk a bálnánál. Az állandó dunai közúti hid ügyében *Matkovits Béla* főispán *dr. Demetrovics Vladimír* polgármesterrel együtt *Tomasics Miklóst* Horvát-Szlavonország bányát fogja a napokban felkeresni *Zágrábban*, hogy a *Horvát-Szlavonországok* országos kormányának a hid építési költségeihez való hozzájárulását megszerezze. A tárgyalás eredményeiről annak idején bővebben.

A kivándorlás hatósági ellenőrzése. A bremeni (Mistler F), a havrei, antwerpeni (vörös csillag), hamburgi és a rotterdami hajós cégek már évek óta (1904.) tárgyalásokat folytattak a magyar kormányokkal az iránt, hogy a magyar kivándorlók szállításában ők is részt vehessenek. E tárgyalások azonban csak most vezettek eredményre s miután az említett hajóstársaságok egymás között megegyeztek s a kormánnyal szemben kötelezettséget vállaltak arra, hogy maguk részéről Magyarország területén minden ügynökösködést, azaz kivándorlási közvetítést megszüntetnek, a magyar kormány megadta az engedélyt a kivándorlók szállítására az 1909. évi II. t.-c. 6. §-a alapján az egyesült gőzhajótársaságoknak, vagyis a Continental Poolnak. — Ezzel kapcsolatban a kivándorlási törvény 5. §-a alapján elrendelte a belügyminiszter a kötelező hajójegyváltást, vagyis azt, hogy minden kivándorló köteles az ország határának átlépése előtt Pozsonyban, Csacván, Királyhidán, Sopronban, Pancsován, Ujvidéken, Gomboson, Gyékényesen, illetve Csáktornyan megváltani a hajójegyét. Aki hajójegyét meg nem váltja, az a határról lakóhelyére visszautasítandó. A Continental Poolhoz tartozó társaságokon kívül azonban megmaradt a régi engedélye is, a Cunard angol társaság, vagyis a magyar—amerikai vonal (Fiume—amerika) szállítója, melynek magyarországi helyettese az Adria tengerhajózási részvénytársaság. Ujvidéken és Gomboson, illetve Gyékényesen, Pancsován és Csáktornyan tehát az Adria főkirodája jogosult a hajójegyek kiállítására.

Ujvidéken az Adria főkirodája a Ferenc József téren van elhelyezve s

Fischer Testvérek, Ujvidék.

Műszaki és villamossági vállalat, II. Rákóczi Ferenc-ut 57. — TELEFON 244.

Villanyvilágítás, erőátvitel, légszusz- és acetylenvilágítás, központi fűtés, ventiláció, vízvezeték, csatornázás, kutfúrás és hygienikus berendezések. — **Tervek és költségvetések díjtalanul!**

Nagy raktár: csillárok, acetylin, légszusz, vízvezeték, carbit és villamossági cikkekben. Minden e szakmába vágó cikkek raktáron tartatnak, javítások jutányosan eszközöltetnek.

működését a m. k. határrendőrség szigorú ellenőrzése mellett végzi.

A m. kir. határrendőrség teljesíti a vasutvonalokon és hajókon a kivándorlás ellenőrzését s a jogosult kivándorlókat a határon átbocsátja, míg a jogosulatlan kivándorlókat visszautasítja és a kihágást az illetékes hatóságoknak feljeli. A határrendőrségi ellenőrzést ez idő szerint a m. kir. belügyminiszter által Ujvidékre kiküldött Tamlényi Gábor pozsonyi m. kir. határszéli r. kapitány látja el több detektivvel együtt.

Közyülés. A „Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egylet“ ujvidéki osztálya ezidei közgyűlését május hó 14-én délelőtt 11 órakor fogja az „Ujvidéki Magyar Kaszinó“ helyiségében megtartani.

Az ujjonnan kinevezett kalocsai érsek, *Gsernoch János*, május hó 10-én érkezik érseki székhelyére, Kalocsára. Ünnepi fogadtatása érdekében a kellő intézkedések megtételtek.

Halálozás. *Varsányi Lajos*, református magyarjaink egyik legderekabb tagja, pártunk lelkes híve, csütörtökön hajnalban életének 44. évében hosszabb szenvedés után elhunyt. Temetése nagyszámú részvét mellett pénteken délután ment végbe. — Ugyancsak mélységes csapás érte *Polyákovics Vincét*, pártunk derék tagját, midőn 17 éves leánya, *Jrénke*, hosszú, kínos szenvedés után jobblétre szenderült.

Céllövészet az iskolában. A magyar főgimn. VIII. oszt. tanulói szombaton céllövőtánculmányaik betetőzéseként *Kalapis János* m. kir. honvédfőhadnagy vezetése alatt a harcászati lövészetrel való megismerkedés céljából *Bukovácra* mentek. Itt említjük meg, hogy a munkásgimnáziummal kapcsolatban szervezett lövőtánculmány, melyet szintén *Kalapis* főhadnagy vezet igen szépen virágzik, amennyiben állandóan 50--60 hallgató látogatja. A harmadik ilyen tánculmányot *Paripás* községben szervezte meg a céllövészet fáradhatatlan tanára: *Kalapis* főhadnagy, aki egy-maga többet tesz ebben az igazán nemzeti érdekű ügyben, mint egyéb helyeken ezzel foglalatalkodók talán mind együttvéve.

Értesítés. Mindazon egyéneket, akik folyó évi június hóban tartandó magánvizsgálatok alkalmával intézetünkben akarnak vizsgázni értesitem, hogy folyamodásaikat f. évi május hó 4-ig küldjék be hozzám. *Kardos Ignác*, ujvidéki áll. polg. fiúisk. igazgató.

Egyházkongresszus. A gör. kel szerb egyházkongresszus május hó 15-ére *Karlócára* hivatott egybe. Ő Felsője képviselőjében a kongresszuson *Rohonyi Gyula* igazságügyminiszteri államtitkár fog megjelenni.

A vetések állása. *Ujvidék* április 21-én. A buza- és zabvetések szépen fejlődnek és a mult napok hidegebb időjárása nem hagyott káros nyomokat hátra. A búzában vannak gyengébben álló vetések, de azért átlagban jól állanak. A zabvetések kifogástalanok a

tengeri vetés folyamatban van és ennek az időjárás igen előnyös.

Marilla, ezen az ideg- és légzőszervi bajokban, különösen asztma és tüdőgyulladásban szenvedők előtt előnyösen ismert fürdőhely május 1-én nyílik meg. Marillán rendes időjárásokról ilyetájt a levegő már annyira enyhe, hogy a beteg egész napon át a szabadban lehet. A szanatóriumban május, június és augusztus 20-ától a napi költség, beleértve az orvosi kezelést, valamennyi gyógyító eszközt, ételmezt és lakást 8 kor.

A fűmagtermelés meghonosítása Magyarországon. Figyelmébe ajánljuk mindazon gazdáknak, kik Magyarországon fűmagtermeléssel szándékoznak foglalkozni, hogy e célból *Mauthner Ödön* es. kir. udvari magkereskedő céghez, Budapest, forduljanak. — A *Mauthner* cég, mely a gazdák jövedelmének nagyobbítása terén már oly gyakran volt uttörő, készséggel bocsájt rendelkezésre egy régi, tapasztalatokban gazdag fűmagtermelőt, ki a szükséges utbaigazításokkal és szakzerű tanácsal szolgál. A cég ezt minden költség felszámítása nélkül teszi, sőt még a szakember utiköltségeit is viseli. — Ha figyelembe vesszük, hogy Ausztria—Magyarországba a mult évben is külföldről csupán fűmagot 2¼ — 3 millió kor. értékben hozták be, úgy a *Mauthner* cég ezen mozgalma a gazdák körében bizonyára nagy tetszéssel fog találkozni.

Épül városunk. Városunk, amely a közelmultban oly rohamosan fejlődik, egy újabb hatalmas épülettel fog büszkélkedni. A róm. kath. hitközség ugyanis határozatba vette, hogy a *Kossuth Lajos*-utca és *Ferenc József*-tér sarkán a belvárosi templom mellett elhuzodó hosszú egyemeletes épületet lebontja és helyébe a modern igényeknek minden tekintetben megfelelő patotát fog emelni. Ezáltal monumentális épületeink száma eggyel meg fog szaporodni.

Színházi műsor. A hét elején a színházi igazgatóság a következőkben állította össze a műsort: Vasárnap d. u.: *Jglói diákok*, este: *Arany kakas*, hétfő: A millió, kedd: *Színészvér*. Ismét odairányul kérésünk, állítsa az igazgatóság kellő tájékoztatás céljából az egész heti műsort előre össze.

Távlovaglás. A szegedi dandár lovaglósikola több tisztje lóháton Ujvidékre érkezett városunk környékének terepét tanulmányozandó.

Áthelyezés. A pósta- és távirtdaigazgatóság *Krámer Nándor* és *Szöke József* pósta- és távirtdatistákat Ujvidékre helyezte át.

Látogatás. A szabadkai felsőbb leányiskola 42 növendéke tanáraik vezetése mellett a napokban Ujvidékre fog jönni a város nevezetességeinek megtekintése céljából.

Évi Jelentés. A vasuti szövetség ujvidéki kerülete most adta ki jelentését a kezelés alatt álló „Napközi Otthon“ három éves működéséről. Megtudjuk a kimerítő, *Koller Károly* magyar államvasuti ellenőr, a szövetség agilis

kerületi titkáranak tollát dicséző ismertetéséből, hogy a szövetség látva azt, hogy sok oly vasutas tanuló jut városunkba, aki kellő hajlék hiányában a déli és kora délutáni órákban a vasutak indulásáig az utcákon kénytelen lézengeni, vagy pedig korán reggel jutva a városba, addig, amíg az iskola kapui megnyílnak, haszontalan módon tölti el idejét, 1908. őszén határozatba vette, hogy „Napközi Otthon“-t létesít, amelyben helyet biztosít az utazó iskolás gyermekeknek. Kibérelte erre a célra a *Petőfi* u. 14. sz. alatt levő *Balla* féle házat és egyelőre 52 fiú és 8 leány részére juttatott helyet. Az intézményt a *D.M.K.E.*, a vármegye, továbbá a pénzüzetek, gyártulajdonosok és magánosok kiváló pártfogásban részesítették úgy erkölcsileg, mint anyagilag. A napközi otthon 1909-ben nagy lépéssel jutott előre a beocsini cementgyár nagylelkű 1000 koronás adományával. Ez a nemeskeblőség lehetővé tette, hogy a „Napközi Otthon“ étkezéssel is ellássa a gondjaira bízott ifjúságot. Az ételek készítése kellő felügyelet alatt állott és az 1909. iskolai év folyamán az intézmény vezetősége 92 napon át 3264 adag meleg ebédet adott 10 fillérenyi árban, míg 928 adagot teljesen ingyen nyújtott a szegénysorsúak részére. Az 1909. év folyamán az otthonban 60 tanuló nyert elhelyezést, még pedig 48 fiú és 12 leány, azonfelül 8 szegénysorsú tanulóknak ingyen tankönyvet szereztek be. A támogatás napról-napra fokozódott, az 1909. évben mint egyenleget 1648 korona 63 fillér készpénzmaradványt lehetett kimutatni, amire 1910. év folyamán a vasuti központ 1000 korona, Ujvidék városa 200 és a beocsini cementgyár 1000 korona adományt juttatott. Ebben az iskolai évben már 147 napon át részesültek a növendékek meleg ebédben, ezuttal 7347 adag ebéd és 3494 darab zsemlyét szolgáltatott ki teljesen díjtalanul. Az otthonban ebben az évben 43 fiú és 17 leány nyert elhelyezést, 8 szegénysorsú tanuló pedig ismét ingyenesen kapott tankönyveket. A pénztár 1425 korona 01 fillér készpénzgyegenleggel záródott. A kerület még *India* állomáson is tart fenn „Napközi Otthon“-t. Itt *Tranger Károly* iskolaigazgató fáradozik lelkesen és eredményesen az intézmény érdekében. Az indiai vasuti iskolában 1908-ban 70, 1909-ben 100, végül 1910-ben 150 gyermek nyert naponta ingyenes ebédet. A nagyfontosságú intézményt ezuton is a minden szépért és nemesért lelkesedő közönség jóakaró figyelmébe ajánljuk.

Tűzek. A „Matild“ harang a héten kérdizben is jelzett tüzet, még pedig szerdán este 7 órakor és csütörtökön délután 3—4 óra között. A szerdai eset csak kisebb jelentőségűnek mutatkozott; a Magyar utcában gyulladt ki egy kémény. A tüzet itt a házbeliek rögtön eloltták és mire a tűzoltóság kivonult, már nem volt semmi veszedelemről szó. Csütörtök délután a *Mátyás király* utca egyik házában támadt tűz, de derék tűzoltóink a helyszínen gyorsan megjelenve elejét vették minden komolyabb veszedelemnek.

Hajós Testvérek, Ujvidék.

Gyár: Széchenyi-utca 9. Főüzlet: Kossuth Lajos-utca 44.
Telefon 215. sz. Telefon 111. sz.

mű-, kelme-, ruhafestő-, gőzmosó- és vegytisztító gyára. Szörmefestés. — Szörmeeladás. — Agytolltisztítás.

FEST

MOS

VEGYTISZTÍT

olcsón, jól, gyorsan és kiváló izléssel. — Vidéki megbízásokat pósta útján pontosan eszközölünk. —

Külön gallértisztító osztály.

Felülfizettek az önkéntes tűzoltóegylet bajján. 5 kor. Építésmunkás egylet, Hadastyán egylet, Stoy Vilmos, Ujvidéki villamos telep, Frohsinn dalegylet, Péterváradai tűzoltóegylet, Nikolits Izidor, Adamovich Sándor, Mayer József, Forster Géza, Scheinberger Károly, Molnár Oszkár, Gerich István, Ujvidéki Népbank, Menráth L fia, Wagner testvérek, Grossinger testvérek, Stefanovits Lyuba, Ernst János fiai, özv. Petzy-Popovitsné, dr. Ofner Mór, dr. Kassowitz Ármin, Kassowitz Zsigmond, Klein és Unger, Pollák és Rössler, városi ártézi fürdő, Szerb takarékpénztár, Láng János, Récei Gusztáv, Stark, Zurkovits, Bauer, Zdelár, Rainer Simon, Weinfeld Fülöp, dr. Ámon Pál, Radovanovits 4 kor. Fürst J. János, dr. Kubinyi Károly, Jocits Luka, dr. Maros Károly, dr. Adamovich István, dr. Schossberger, dr. Lustig Nándor, Szalay Lajos, Sket Jakab, Dussing Miklós, Rosenzweigerné, Giffinger és Siebold, dr. Wagner Vilmos, Reich és Lebherz, Gassner János és társa, dr. Freund Ede, Moser és Wertheim, Becsházy, Szalay Lajos.

Apolló színház. A mozgófényképfelvételek óriása, amelynek bemutatása egymagában 50 percet vesz igénybe, szerepel az Apolló-színház mostani műsorán. Ez a filmóriás „A trójai háború“-t érzékelteti, még pedig a kornak és történetnek megfelelő hű és pontos felvételekben. Előttünk van a nagy Homeros eposzaiban oly kitűnően leírt esemény-sorozat, amely méltán kelthet érdeklődést. Az agilis igazgatóság nem kimélt sem időt, sem fáradságot, sem költséget, hogy ezt a felvételt közönségünknek megszerezze. Megtekintését mindenkinek figyelmébe ajánljuk.

Orient ásványviz. Az Ujvidéki Városi Artézifürdő igazgatósága által nagy apparátussal forgalomba hozandó Orient ásványviz május hó első napjaiban kezdi meg kívánatos és remélhető diadalutját. Az ujvidéki Orient ásványviz, amelynek vegyelmzését dr. Hankó Vilmos, az Európaszerte ismert kiváló balneológus és vegyész készítette, a legpompásabb, a legkitűnőbb, a legegészségesebb kristálytisza baktériummentes ital, amely hivatva van kiváló tulajdonságánál fogva az ásványvízkereskedelemben forradalmat csinálni. Midőn olvasóink figyelmét felhívjuk ezen ásványviz lapunk utolsó oldalán foglalt hirdetésére, ezt abban a reményben tesszük, hogy az új ásványviz iparunk öregbíteni fogja Ujvidék iparának messze vitében való nagy hírét.

Uj iskola Bácskereszturon. Bácskereszturon — mint levelezőnk írja — még a folyó évben egy öt tantermes állami iskolát épített a vallás és közoktatásügyi miniszter.

Segédjegyzőválasztás Dunagárdonyon. Dunagárdonyon a napokban töltötte be a segédjegyzői állást. *Dudás Márton* kulai lakost választották meg.

Lakások, elképzelhető-e vén házban sok lakó után poloska nélkül? Mielőtt ily lakásba beköltöznénk, tisztítsuk azt ki alaposan Löcherer Cimexinnel. Ez eddig az egyedüli szer, amelytől a poloskák nyomban elpusztulnak, petéik pedig a Cimexin hatása folytán kiszáradnak és többé ki nem kelnek. Nem piszkít, foltot, szagot nem hagy, a legkényesebb butor is tisztítható vele. Moly ellen egyedüli biztos szer. Kapható: Herczog István gyógyszer-tárban Ujvidéken és a készítőnél: Löcherer gyógyszerésznél, Bártfán.

Balos zenekolájában Ujvidéken diplomált tanárok modern zenepaedagógiai alapon tanítják a zeneművészetet, havi 10 kor. tandíj

mellett. A zeneiskola előkészít főiskolai zeneiskolák vizsgáira.

Wagner Testvérek 5-ös számú pörkölt kávéja a legfinomabb.

Hirdetések.

Árlejtési hirdetmény.

Az ujvidéki róm. kath. hitközség Ujvidéken. Kossuth Lajos-utca 30. szám alatt kétemeletes bérházat szándékozik építtetni, miért is az ezen építkezéshez szükséges összes munkáknak vállalatba adására nyilvános árlejtést hirdet.

1. Ajánlatok csak az összes munkákra tehetők, részleges ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

2. A lepecsételt írásbeli ajánlatok legkésőbb, 1911. évi május hó 20-ig napjának déli 12 órájáig a hitközség irodájában nyújtandók be, később érkező távirati vagy utóajánlatok, nem fognak figyelembe vétetni.

3. Az ajánlatokat megelőzőleg, köteles minden pályázó bantpénzképen 14.000 koronát akár kespzénzben, akár pedig óvadékképes értékekben, a hitközség pénztárába letétbe helyezni és a kapott elismervényt ajánlatához csatolni.

4. Minden ajánlat tevő köteles az ezen célra rendelkezésre álló úrlapon kijelenteni, hogy a telken jelenleg fenn álló egyemeletes épületet, mely árban hajlandó átvenni és azt saját költségén lebontani. Vállalkozónak jogában áll a nyert száraz téglá anyagot, az új épület alap és pincefalazásához felhasználni.

5. Minden ajánlattevő köteles ajánlatában kijelenteni, hogy mily általános összegben hajlandó a rendelkezésére álló tervek és leírás alapján, a Ferencz József-téren felállítandó ideiglenes árubódékat elkészíteni, az új épület felépítése után lebontani és a régi anyagot átvenni.

6. Az építkezési vonatkozó tervek és felvételek 1911. évi május hó 4-től kezdve a hitközségi irodában, a hivatalos órák alatt betekinthető és ugyanott fognak a költségvetési úrlapok a jelentkező vállalkozóknak kiszolgáltatni.

7. Az építkezés folyó évi augusztus hó 1-én kezdendő meg és az összes bolthelyiségek 1912. évi május hó 1-ig, a lakások pedig 1912. évi augusztus hó 1-ig készítendőek el. A bolthelyiségek ideiglenes elhelyezésére szolgáló árubódék készítése azonnal megkezdendő és azok 1911. évi július hó 15-ig teljesen készen száraz állapotban átadandók.

8. Az ujvidéki róm. kath. hitközség folyó évi május hó 22-én délután 2 óraker tartja a beérkezett ajánlatok felett a versenytárgyalást és fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül szabadon választhat és jogában áll a hitközségnek esetleg újabb versenytárgyalást is hirdetni.

Ujvidék, 1911. évi április hó 22-én.

Balla Árpád,

Dr. Ámon Pál,

I. syndikus. tb. kanonok, plébános.

Ekszerek eladása.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a „Matica Szrbszka“ kezelése alatt álló Margetics Péter és Julianna-fele alapítvány tulajdonát képező, atul megnevezett ekszerek a „Matica Szrbszka“ helyiségeiben annak igazgató választmányá

Sósfürdő

Ó-SZLANKAMENEN

nyitva május 1-étől október 1-éig.

A sósfürdő különösen gyógyító hatással bír rheumatikus bántalmaknál, izületi és izomeszznál, rheuma és köszvény okozta exsudatumoknál, exsudatosos hashártya, anyaméh és ováriumgyulladásoknál, mindenféle katarusszerű bajoknál, különösen a légzőszervek, emésztőszervek bántalmainál, vérszegénység, sápkór, a görvélykór minden neménél, a bőrbetegségek bizonyos fajánál, ischias és neuralgiánál, megkeményült testbőrnel, idült és makacs gennyesedő sebeknél, szagatásoknál és hasogatásoknál.

A fürdőnek 60 elegánsan berendezett szobája van 1-től 4 koronáig terjedő árért, van csinos, tágas vendéglőhelyisége jó ételekkel és italokkal, állandó zenekara, amely naponként háromszor hangversenyez.

Közelebbi felvilágosításokkal szolgál és ingyen prospektusokat küld az Ópazuai (Szerém vm.) takarékpénztár.

Sztefanovits

Kávé.

120/J. O. E. 1909. számú határozata alapján a szakértői becslésen felül *f. évi május hó 2-án délután 3 órakor* nyilvános árverésen el fog adni. A megvett tárgyért a vételár a kiküldöti kezeihez azonnal lefizetendő.

Az eladandó, szakértőileg megbecsült tárgyak a következők:

- 1.) Brilljáns brosz rózsaszínű középkövel ... 340 K.
- 2.) Egy pár gyémánt fülbevaló ... 452 K.
- 3.) Egy arany gyűrű smaragd-kövel ... 36 K.
- 4.) Egy gyémánt gyűrű sárga kövel ... 30 K.
- 5.) Két gyémánt szemese ... 6 K.

Ujvidéken, 1911. évi április hó 27-én.
A „Maticza Szrbska” könyvelősége és ügyészsége.

Levelezőt

magyar, német és szerb levelezéshez, ki a kettős könyvelésben jártas, azonnali belépésre keres a Cukorkaárugyár r.-t. Ujvidéken.

Fizetés érdem és megállapodás szerint. Ugyanitt felvétetik egy a Magyarországi vevőközönségnél jól bevezetett **utazó** (szakmabeliek előnyben részesülnek), továbbá **több intelligensebb nő**, finom áru csomagolásához.

ZONGORA és HARMONIUM RAKTÁR.

Alapított 1890. évben.

Zongorák, pianók, harmóniumok javítását és hangolását elvállalja

KLUKA GYÖRGY
zongorakészítő

UJVIDÉK, Petőfi-utca 18. szám

Jótállás
5-10
évre.

Egy magyarul, németül és szerbül tudó, esinos külsejű

elárusító

azonnali felvétellel kerestetik. — Bővebbet a kiadóhivatalban.

Alapított 1882.

Alapított 1882.

A legjobbhírű egyenruha-készítő intézet

SUKDOLÁK A.

Pétervárad.

Elvállal mindenféle egyenruhakészítést a legfinomabb és legdivatosabb formában.

Az e szakmába vágó összes cikkek állandóan raktáron tartatnak.

Szolid és pontos kiszolgálás.

Öt liter rendelésnél hához szállít

Eredeti Szerémi Hegyi **BORT**

WACHTL IMRE kádár
— Ujvidék, Petőfi-utca 8. sz. —

Eredeti „Otto” motorok

benzin, benzól, petrolin, szivógáz és nyersolaj üzemre malmok és ipargépek hajtására a legalkalmasabb és legolcsóbb üzemelő.

Biztos, nyugodt üzem!

Kiessling E. és Tsa, Leipzig-Plagwitz

gyártmányu famegmunkáló gépek, asztalosok és fűrésztelepek részére.

A magánjáró eredeti „Otto”

benzinlokomobilok nélkülözhetlenek minden gazdának,
— Gép motor és Hengerolajok, Hajtószijak stb. stb. —

Langen és Wolf motorgyár Budapest—Wien

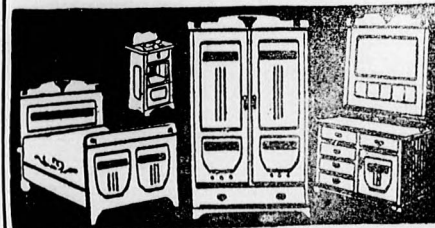
Fióktelep: Ujvidék Temerini-u. 7. Kérjen árjegyzéket és költségvetést.

Mindenki tudja,

hogy csakis

Grosz és Krausz

nagyáruházában lehet legjobban és legolcsóbban butort, függönyöket és szőnyeget beszerezni.

Telefon 24. UJVIDÉK. Telefon 24.

Kiadó.

Bercsényi-utca 16. szám alatt 1 üzlethelyiség. Egy lakás, 3 utcai, 1 udvari szobával, 1 konyhával és mellékhelyiségekkel.

Bővebbet: Königstättler Testvéreknél.

Szliács acélfürdő

Felső-Magyarország.

Egyedül ismert szénsavdús vízforrás. Legtöbb savat tartalmazó ivóforrás belső használatra. Idény május 15-től szeptember 30-ig.

Felülmulthatatlan vérszegénység, sápkór, női bajok, háterinc és idegbajok. bénulás ellen, átszenvedett betegség és erős munkásság után.

Mint fürdőorvos dr. Nádasy István hiv. fürdőorvos működik. Utazás Bécsből 9 óra, északról Oderbergen át 5 óra, délről Budapestten át szintén 5 óra. Szliácsra vonatkozó falragaszok minden nagyobb vasúti állomáson ki vannak függesztve. Kimerítő felvilágosítást és prospektust utazás valamint lakás árkedvezményről az elő- és utóidényben stb. ad. Fürdőigazgatóság Szliácson (Zólyom-m.)

Háló-, étkező- és buffetcocsik közlekedése

a m. kir. államvasutak vonalain.

A folyó évi május hónap 1-én életbelépő nyári menetrendben a magyar királyi államvasutak vonalain a háló-, étkező- és buffetcocsik következő vonalakon és vonatokkal fognak közlekedni és pedig:

Hálókocsik.

A Budapest keleti pályaudvar—wien vonalán L. m. Bruck-Királyhídön át. Budapestről a 12. sz. vonattal este 10 óra 50 percek indul és Wienbe reggel 7 óra 23 percek érkeznek; Wienből a 11. sz. vonattal este 10 óra 20 percek indul és Budapestre reggel 6 óra 25 percek érkeznek.

A Budapest nyugati pályaudvar—wien vonalán. Marcheggén át a 118. sz. vonattal Budapestről este 9 óra 30 percek indul és Wienbe reggel 5 óra 55 percek érkeznek; Wienből a 113. sz. vonattal este 11 óra 05 percek indul és Budapestre reggel 7 óra 40 percek érkeznek.

A Budapest nyugati pályaudvar—segevári vonalán. Budapestről az 505. sz. vonattal este 9 óra 35 percek indul és Segesvárra délelőtt 11 óra 12 percek érkeznek; Segesvárról az 505. sz. vonattal délután 5 óra 15 percek indul és Budapestre reggel 7 óra 30 percek érkeznek.

A Budapest keleti p.-u.—bukaresti vo-

nalon, Arad, Piski, Prededlon át. (Brassón tul csak I. oszt. menetjegyekkel vehető igénybe.) Budapestről a 604. sz. vonattal délután 2 óra körül indul. Predeálra reggel 6 óra 33 perckor és Bukarestbe délelőtt 11 óra 45 perckor érkeznek; Bukarestből a 601. sz. vonattal délután 5 óra 5 perckor, Predeálról este 8 óra 42 perckor indul és Budapestre délután 1 óra 25 perckor érkeznek.

A Budapest keleti pályaudvar—piski-vonalon. Budapestről a 610. sz. vonattal este 9 óra 30 perckor indul és Piskire délelőtt 10 óra 52 perckor érkeznek; Piskiről a 609. sz. vonattal délután 4 óra 21 perckor indul és Budapestre reggel 5 óra 45 perckor érkeznek.

A Budapest nyugati pályaudvar—orszói vonalon, folytatólág Bukarestig. (Temesvár—Verciorován át.) Budapestről a 704. sz. vonattal délután 2 óra 40 perckor indul. Verciorovára éjjel 2 óra 40 perckor és Bukarestbe délután 1 óra 20 perckor érkeznek; Bukarestből délután 4 óra 50 perckor, Verciorovára a 703. sz. vonattal éjjel 3 óra 03 perckor indul és Budapestre délután 1 óra 25 perckor érkeznek.

A Budapest nyugati pályaudvar—báziási vonalon. Budapestről a 706. sz. vonattal este 10 óra 15 perckor, Szegedről a 710/1802. sz. vonattal éjjel 2 óra 10 perckor indul és Báziásra délelőtt 9 óra 25 perckor érkeznek; Báziásról az 1807/163/709. sz. vonattal délután 4 óra 28 perckor indul és Budapestre reggel 7 óra 15 perckor érkeznek.

A Budapest keleti pályaudvar—fiumei vonalon. (Ujdombovár—Zágrábön át.) Budapestről az 1006. sz. vonattal este 7 óra 40 perckor indul és Fiuméba délelőtt 8 óra 50 perckor érkeznek; Fiuméből az 1003. sz. vonattal este 6 órakor indul és Budapestre reggel 8 órakor érkeznek.

A Budapest keleti pályaudvar—fiumei vonalon. (Ujdombovár—Zágrábön át.) Budapestről az 1004. sz. vonattal este 6 óra 15 perckor indul és Fiuméba reggel 7 óra 10 perckor érkeznek; Fiuméből az 1005. sz. vonattal este 7 óra 56 perckor indul és Budapestre délelőtt 9 óra 35 perckor érkeznek.

A Budapest keleti pályaudvar—zágrábi vonalon. (Ujdombováron át.) Budapestről az 1010. sz. vonattal este 10 óra 25 perckor indul és Zágrába délelőtt 8 óra 30 perckor érkeznek; Zágrábból az 1007. sz. vonattal este 8 óra 31 perckor indul és Budapestre reggel 6 óra 50 perckor érkeznek.

A Budapest keleti pályaudvar—poprádfelkai vonalon. (Kassán át.) (Bezárólág június 14-ig és október 1-től.) Budapestről az 1510. sz. vonattal este 10 órakor, Kassáról a 4. sz. vonattal reggel 3 óra 45 perckor indul, Poprádfelkára reggel 6 óra 23 perckor érkeznek; Poprádfelkáról a 3. sz. vonattal este 10 óra 40 perckor, Kassáról az 1505. sz. vonattal éjjel 1 óra 15 perckor indul és Budapestre reggel 7 órakor érkeznek.

A Budapest keleti pályaudvar—tátralomnici vonalon. (Kassán át.) (Bezárólág szeptember 30-ig és június 15-től.) Budapestről az 1510. sz. vonattal este 10 órakor, Kassáról a 4. sz. vonattal reggel 3 óra 45 perckor indul, Tátralomnicára reggel 7 óra 25 perckor érkeznek; Tátralomnicáról a 813. sz. vonattal este 8 óra 45 perckor, Kassáról az 1505. sz. vonattal éjjel 1 óra 15 perckor indul, Budapestre reggel 7 órakor érkeznek.

A Budapest nyugati pályaudvar—berlini vonalon. Budapestről az 1406. sz. vonattal este 6 óra 50 perckor indul, Berlinbe délelőtt 11 óra 08 perckor érkeznek; Berlinből az 1401. sz. vonattal délután 4 óra 39 perckor indul és Budapestre délelőtt 9 óra 40 perckor érkeznek.

A konstantinápoly—berlini vonalon. (Budapest keleti pályaudvar—Ruttka—Oderbergen át.) Konstantinápolyból a 963. sz. vonattal este 8 óra 23 perckor indul és Budapestre délután 1 órakor érkeznek; Budapestről a 304. sz. vonattal délután 3 órakor indul és Berlinbe délelőtt 7 óra 45 perckor érkeznek, Berlinből a 301. sz. vonattal este 7 óra 33 perckor indul és Budapestre déli 12 óra 50 perckor érkeznek; Budapestről a 904. sz. vonattal délután 3 óra 20 perckor indul és Konstantinápolyba reggel 7 óra 47 perckor érkeznek.

A hálókocsok csak I. vagy II. osztályú menetjegyekkel bíró utasok által megfelelő pótlejtés mellett használhatók.

A pótlejtések árai:

	I. oszt.	II. oszt.
Bpest kel. p.-u.—Wien vagy viszont	9.60	7.20
Bpest ny. p.-u.—Wien	9.60	7.20
Bpest kel. p.-u.—Segesvár vagy viszont	14.40	10.80
Bpest kel. p.-u.—Kolozsvár	9.60	7.20
Kolozsvár—Segesvár vagy viszont nappal	4.80	3.60
Bpest kel. p.-u.—Bukarest vagy viszont	17.40	—
Bpest kel. p.-u.—Predeál	14.40	—
Bpest kel. p.-u.—Brassó	14.40	10.80
Bpest kel. p.-u.—Arad vagy viszont nappal	4.80	3.60
Bpest kel. p.-u.—Piski	9.60	7.20
Arad—Bukarest vagy viszont	13.60	—
Arad—Predeál	9.60	—
Arad—Brassó	9.60	7.20
Bpest ny. p.-u.—Bukarest vagy viszont	16.60	—
Bpest ny. p.-u.—Orsova	9.60	7.20
Bpest ny. p.-u.—Temesvár	9.60	7.20
Bpest ny. p.-u.—Temesvár vagy viszont nappal	4.80	3.60
Temesvár—Orsova vagy viszont	4.80	3.60
Temesvár—Bukarest	12.80	—
Bpest kel. p.-u.—Fiume vagy viszont	12.—	9.—
Bpest kel. p.-u.—Zágráb	9.60	7.20
Zágráb—Fiume vagy viszont	9.60	7.20
Bpest kel. p.-u.—Poprádfelka vagy viszont	9.60	7.20
Bpest kel. p.-u.—Kassa vagy viszont	9.60	7.20
Bpest kel. p.-u.—Tátralomnic vagy viszont	9.60	7.20
Bpest ny. p.-u.—Berlin vagy viszont	13.—	10.20
Bpest ny. p.-u.—Bresslau	11.20	9.—
Bpest ny. p.-u.—Oderberg vagy viszont	9.50	7.—
Bpest kel. p.-u.—Berlin	13.—	10.20
Bpest kel. p.-u.—Bresslau	11.20	9.—
Bpest kel. p.-u.—Oderberg	9.50	7.—
Bpest kel. p.-u.—Belgrád vagy viszont	6.—	4.50
Bpest kel. p.-u.—Konstantinápoly v. viszont	29.—	21.25

Étkezőkocsik:

A Budapest keleti pályaudvar—wieni vonalon, Bruckon át. Budapestben a 4. számú vonattal délután 2 óra 5 perckor indul és Wienbe este 6 óra 40 perckor érkeznek; Wienből az 1. számú vonattal délelőtt 8 óra 50 perckor indul és Budapestre délután 1 óra 30 perckor érkeznek. — Budapestről a 2. sz. vonattal délelőtt 9 óra 20 perckor indul és Wienbe délután 2 óra 13 perckor érkeznek; Wienből a 3. sz. vonattal délután 1 óra 50 perckor indul és Budapestre este 6 óra 35 perckor érkeznek.

A Budapest nyugati pályaudvar—wieni vonalon, Marcheggén át. Budapestről a 110. sz. vonattal délután 5 óra 15 perckor indul és Wienbe este 9 óra 33 perckor érkeznek; Wienből a 103. sz. vonattal délelőtt 9 óra 5 perckor indul és Budapestre délután 1 óra 40 perckor érkeznek. — Budapestről a 104. sz. vonattal reggel 7 óra 55 perckor indul és Wienbe délután 12 óra 14 perckor érkeznek; Wienből a 109. sz. vonattal délután 4 óra 50 perckor indul és Budapestre este 9 óra 5 perckor érkeznek. — Budapestről a 106. sz. vonattal délután 2 órakor indul és Wienbe este 6 óra 25 perckor érkeznek; Wienből a 105. sz. vonattal délután 2 óra 10 perckor indul és Budapestre este 6 óra 40 perckor érkeznek.

A Budapest nyugati pályaudvar—kolozsvári vonalon. Budapestről az 504. sz. vonattal délután 2 óra 05 perckor indul és Kolozsvárra éjjel 10 óra 30 perckor érkeznek, Kolozsvárról az 503. sz. vonattal reggel 5 óra 20 perckor indul és Budapestre délután 1 óra 50 perckor érkeznek.

A kolozsvár—brassói vonalon. Kolozsvárról az 502. sz. vonattal reggel 6 óra 46 perckor indul és Brassóba délután 2 óra 19 perckor érkeznek; Brassóból az 501. sz. vonattal délután 2 óra 20 perckor indul és Kolozsvárra éjjel 9 óra 59 perckor érkeznek.

A Budapest nyugati pályaudvar—karánsebesi vonalon. Budapestről a 704. sz. vonattal délután 2 óra 40 perckor indul és Karánsebesre este 10 óra 29 perckor érkeznek; Karánsebesről a 703. sz. számú vonattal reggel 5 óra 26 perckor indul és Budapestre délután 1 óra 25 perckor érkeznek.

A Budapest keleti pályaudvar—piski-vonalon. Budapestről a 604. sz. vonattal indul délután 2 órakor, Piskire érkeznek éjjel 10 óra 19 perckor; Piskiről a 601. sz. vonattal reggel 4 óra 55 perckor indul és Budapestre délután 1 óra 25 perckor érkeznek.

A Budapest keleti pályaudvar—Arad—brassói vonalon. Budapestről a 602. sz. vonattal reggel 7 óra 5 perckor indul és Brassóba este 10 óra 4 perckor érkeznek; Brassóból a 603. sz. vonattal reggel 6 órakor indul és Budapestre este 9 óra 35 perckor érkeznek.

A Budapest keleti pályaudvar—zimonyi vonalon. Budapestről a 904. sz. vonattal d. u. 3 óra 20 perckor indul és Zimonyba este 10 óra 18 perckor érkeznek; Zimonyból a 903. sz. vonattal reggel 6 óra 19 perckor indul és Budapestre délután 1 órakor érkeznek.

A Budapest keleti pályaudvar—fiumei vonalon. Budapestről az 1002. sz. vonattal reggel 7 órakor indul és Fiuméba este 7 óra 54 perckor érkeznek; Fiuméből az 1001. sz. vonattal reggel 8 órakor indul és Budapestre este 9 óra 35 perckor érkeznek.

A Budapest keleti pályaudvar—Kassa—oderbergi vonalon. Budapestről a 2/1502. sz. vonattal reggel 6 óra 45 perckor indul és Kassára délután 12 óra 10 perckor, Oderbergre este 7 óra 54 perckor érkeznek; Odelbergéről az 1/1503. sz. vonattal reggel 9 óra 52 perckor, Kassáról délután 5 óra 25 perckor indul és Budapestre éjjel 10 óra 50 perckor érkeznek.

A Budapest nyugati pályaudvar—máramarosszigeti vonalon. Budapestről az 506/1702. sz. vonattal reggel 7 órakor indul és Máramarosszigetre délután 5 óra 39 perckor érkeznek; Máramarosszigetről az 1701/505. sz. vonattal délután 3 óra 20 perckor indul és Budapestre este 9 óra 55 perckor érkeznek.

A Budapest nyugati pályaudvar—zsolnái vonalon. Budapestről az 1402. sz. vonattal reggel 7 óra 5 perckor indul és Zsolnára d. u. 1 óra 33 perckor érkeznek; Zsolnáról az 1405. sz. vonattal délután 3 óra 20 perckor indul és Budapestre este 9 ó. 45 p.-kor érkeznek.

A Budapest nyugati pályaudvar—pozsonyi vonalon. Budapestről az 1406/112. sz. vonattal este 6 óra 50 perckor indul és Pozsonyba este 10 óra 14 perckor érkeznek; Pozsonyból a 111/401. sz. vonattal reggel 6 óra 15 perckor indul és Budapestre délelőtt 9 óra 40 perckor érkeznek.

Buffetkocsik:

A Budapest keleti pályaudvar—fiumei vonalon. Budapestről az 1004. sz. vonattal este 6 óra 18 perckor indul és Zágrába éjjel 1 óra 43 perckor érkeznek; Fiuméből az 1003. sz. vonattal este 6 órakor indul és Ujdombovárra éjjel 4 óra 16 perckor érkeznek. — Zágrábból az 1006. sz. vonattal éjjel 3 óra 9 perckor indul és Fiuméba reggel 8 óra 50 perckor érkeznek; Ujdombovárról az 1005. sz. vonattal reggel 6 óra 13 perckor indul és Budapestre reggel 9 óra 35 perckor érkeznek.

A Budapest keleti pályaudvar—vinkovcei vonalon. Budapestről az 1902. sz. vonattal délután 2 óra 55 perckor indul és Vinkovecra este 10 óra 56 perckor érkeznek; Vinkovecéről az 1901. sz. vonattal reggel 4 óra 53 perckor indul és Budapestre délután 1 óra 40 perckor érkeznek.

A Budapest keleti pályaudvar—vinkovcei vonalon. Zágrábból az 5804/1903. sz. vonattal délután 2 óra 22 perckor indul és Vinkovecra este 7 óra 15 perckor érkeznek; Vinkovecéről az 1904/5803. sz. vonattal délelőtt 9 óra 16 perckor indul és Zágrába délután 2 óra 13 perckor érkeznek.

A Budapest keleti pályaudvar—sátoraljaujhelyi vonalon. Budapestről a 402. számú vonattal reggel 7 óra 20 perckor indul és Sátoraljaujhelyre délután 12 óra 37 perckor érkeznek. Sátoraljaujhelyről a 403. sz. vonattal délután 4 óra 39 perckor indul és Budapestre este 9 óra 55 perckor érkeznek.

A Budapest keleti pályaudvar—zimonyi vonalon. Budapestről a 906. sz. vonattal reggel 7 óra 10 perckor indul és Zimonyba délután 1 óra 53 perckor érkeznek. Zimonyból a 905. sz. vonattal d. u. 2 óra 52 perckor indul és Budapestre este 10 órakor érkeznek.

Az étkező-kocsit, illetve a buffet-kocsi étkező termét I. vagy II. osztályú menetjeggyel bíró utasok vehetik igénybe, külön illeték fizetése nélkül.

A buffet-kocsiban lévő ülőhelyekkel bíró szakaszok azonban csak I. osztályra érvényes menetjegyekkel illetve menesztőlátványokkal bíró utasok által használhatók.

Budapest 1911. április.

(Utánnyomás nem díjaztatik.)

Az Igazgatóság.

Vajda Dezső

Elsőrangu
fényképészeti műintézete.
UJVIDÉK,
Petőfi-utca 32. (Saját ház.)

ELSŐ UJVIDÉKI KERÉKPÁR ÉS VARRÓGÉP
EMAILLIROZÓ MŰINTÉZET.

JUNG S. Ujvidék, Szűcs-utca 27.

Varrógép és bicikli raktárban olesón, jótállás mellett minden e szakmába való javítást elvállalok; ugyszintén minden szükséges alkatrész nálam beszerezhető.

Fogorvosi és fogtechnikai műterem.

Dr. Kármán János és Berger Alfréd
UJVIDÉK.

Kossuth Lajos-utca 40. szám (A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank felélt. TELEFON 65. szám.)

Arany hidmunkák és foghuzás érzék- és koronák, műfo- és telenítéssel. ::
gák arany és kautschuklemezsel, fog- Vidéki megbízásotömések (arany- :: kat 12 óra alatt ezüst, porcellánstb) :: intézünk el. ::

Papier à Cigarettes

ABADIE

A legolcsóbb és a legjobb világítás az,

melyet carbifélesztéssel létrehozott acetylen égővel teremt az u. n. Mignon készülék. Ennek előállítási költsége óránként 30 gyertyaerősségű világításnál 2 1/2 fillér. Minden világítási zavar nélkül könnyen utántölthető. A töltés alig 3-4 percet vesz igénybe, nem esik semmiféle törvényes ellenőrzés alá és nem jár veszéllyel. Esetleges bevezetéseknel a legolcsóbb költségelőirányzattal szolgálok. — Legjobb referenciák. ::
Vezérképviselő és egyedárusító a Bácska részére:

Bernhart Ferenc
Szilberek (Bács-Bodrog vmegye.)

Kínálok ezenfelül 10-100 lángrős reform készüléket a legolcsóbb áron. Montírozási költség egy lámpa részére 3 kor.

=====
UJDONSÁG.
=====

Ajánlok

complett autogen hegesztő- és vágó berendezéseket, amelyek minden géplakatos- és kovács műhelyben szükségesek és amelyek nálam állandóan raktárban vannak. Vevők nálam díjmentesen praktikus hegesztőberendezésre szóló oktatásban részesülnek.

Bernhart Ferenc
a Lakos és Székely cég képviselője.
:: (Budapest VI., Lehel utca) ::

A kávé minden háztartásban nélkülözhetetlen napiital lett.
A reggeli kávét mindenki, a hölgyek az ozsonnait is olyannyira megkedvelték, hogy ez élvezettől többé senki el nem szokik.
A különböző világtájakból importált kávészemek nem egyenértékűek s óriási gyakorlat szükséges ahhoz, hogy a különböző minőségű kávékat jóság és kiadóság tekintetében helyesen elbírálhassuk.
A kávéfajoknak szakszerű megítélését és a **pörkölésre** alkalmas minőségek helyes összeállítását tűztük ki feladatul s ezzel azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a legfelségebb minőségű kávékat hozhatjuk forgalomba.

Kávéinkat villanyerővel pörköljük, ennek előnyei:

Legfinomabb tiszta iz.	Tökéletes erős zamat.	Legnagyobb kiadóság.
Egy próba meggyőzi, hogy kávéink a legjobbak.		
1. sz. Háztartási keverék 1 kilós csomag		K 3.20
2. " Jó háztartási " " " " "		3.60
3. " Karlsbadi " " " " "		4.40
4. " Mágnás " " " " "		4.80
5. " Wagner " " " " "		5.20
6. " Gyöngy finom " " " " "		3.80
7. " Gyöngy legfinomabb " " " " "		4.80

Kiváló tisztelettel
Wagner Testvérek.

Gyártmányok'

Luxus-hintók, üzleti-kocsik, homokfutó kocsik, vadászati-hajtókocsik, :: mentő-kocsik, omnibuszok, halottaskocsik- és luxus-szánkók a leggyyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig. ::

Állandó nagy készlet

tartunk továbbá az összes hajlított :: kocsialkatrészekből (kocsikások, kocsikerek, keréktalpak, amerikai és francia kocsirudak).

* * * merő levél. * * *

Gyártmányaink legutóbb a londoni magyar kiállításon 1908-ban arany éremmel lettek kitüntetve.

Műhelyeinkben a kocsik előállításához szükséges összes :: iparágak egyesítve vannak, úgy hogy a kocsik egyöntetű vezetés alatt készül minden részében.

Használt kocsik :: javíttatnak vagy be :: cseréltetnek ::

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

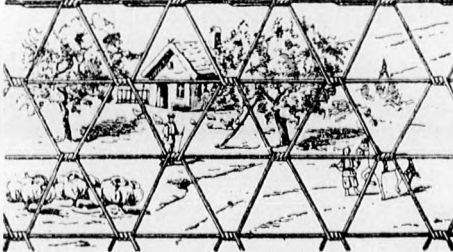
Megyei és interurban telefonszám :: 134. ::

Első délmagyarországi kocsigyár.

Reich Máttyás és Lebherz Károly, Ujvidék.

(a Limán-on).

Szabadalmazott „DELTA” drótfonat legelsőrangú hazai gyártmány.

Bekerítési célokra páratlan!		A „DELTA” drótfonat kizárólag :: rozsdamentes horganyzott minőségben készül, 42 m/m és 32 m/m kört befoglaló :: lyukbőséggel.
Gazdaságokban nélkülözhetetlen!		
Vadkárok ellen a legbiztosabb védelem!		

A „DELTA” drótfonat az egyetlen, szegéllyel ellátott bekerítéshez alkalmas anyag, mely kifeszítés előtt is teljesen sima (nem hullámos), alakja nem változik és felszerelése bárki által is könnyen eszközölhető.

Árak méterenként 50 fillértől felfelé, drótvastagság és lyukbőség szerint.

Raktárban lévő szélességek: 1.00 és 1.25 méter.

Azonfelül ajánlom különféle sodronyszöveteket, vas-, réz- és ónozott sodronyokból, malmok részére, szelelő rostáknak, komló szárítóknak és egyéb technikai célokra. Árjegyzék és mintákkal készségesen szolgálok:

WITZ FERENC

Központi iroda és raktár: Buzatér 15. szám	első délmagyarországi sodronyszövet, fo- : nat-, rács-, matracz- és szitaáru-gyár	Távbeszélő: : Interurban és megyei forgalomban 135. sz.
--	---	---

UJVIDÉK.

Ujvidéki „Orient“ Ásványviz.

Van szerencsénk a n. é. közönség szíves tudomására adni, hogy a legközelebbi napokban,

UJVIDÉKI „ORIENT“ ÁSVÁNYVIZ

elnevezéssel baktériummentes, kristálytiszta, lithiumtartalmu, legmegbízhatóbb, legegészségesebb forrásvizünket palackokba töltve, szénsavval telítve mint kitünő üdítő és borvizet forgalomba hozzuk.

Az Ujvidéki „Orient“ Ásványvizrel egy kívánunk közönségünk elé lépni, hogy az Orient viz kitünő összetételénél, pompás ízénél fogva, nemkülönbben páratlan és egyedül álló olcsóságánál fogva egy csapásra hódítsa meg a közönséget.

Az „Orient“ ásványvizet Hankó Vilmos dr. chemiai tanár, a Magy. Tud. Akadémia tagja, a magyar Balneológiai Egyesület szerkesztője vegyelemezte és a következő hivatalos véleményét adta le:

Az ujvidéki hévvizű artézi forrás szénsavval vizének (Orient-üdítőviz) chemiai összetétele:

I.
1000 gr. vízben:

a) Elektropozitív jónok:

Natrium-jón	0.3948 gr.
Calcium-jón	0.0249 „
Magnesium-jón	0.0186 „
Kalium-jón	0.0009 „
Vas-jón	0.0086 „
Ammonium-jón	0.0010 „
Lithium-jón	0.0004 „
Mangan-jón	0.0002 „

b) Elektronegatív jónok:

Hydrocarbonat-jón	0.7110 gr.
Chlór-jón	0.3124 „
Sulfat-jón	0.0096 „
Jód-jón	0.0017 „
Kovasav	0.0437 „
Szabad széndioxid	2.8841 „
Szabad széndioxid térfogl.	1.4432 „

Kimutatható még: alumínium, szervesanyag.

Az ujvidéki artézi kut vize eredetében az alkalikus sós hévvizek közé tartozik jelentékeny jód tartalommal. A vizet összetételre, tisztaságára, gyógyíthatásra kiváló viznek ismerték fel és használták mindazokban a bajokban, amelyekben a jódtartalmu alkalikus sós ásványvizek specificumok. Hogy ez a gyógyviz a forrástól távol eső helyen is mint üdítőviz érvényesüljön, egy balneotechnikai szempontból is kifogástalan berendezés alkalmazásával a vizet szénsavval telítik. A telítéssel a viz-elemzési eredménytől kitetszőleg, összetételében nem változott: megtartotta minden kiváló tulajdonságát. A telítéssel azonban kitünő tulajdonságokat kapott, kellemes, savanyuizú, nemcsak mint gyógyviz, de mint üdítőviz, borviz és asztalviz is elsörendű.

E nagy mélységből fakadó állandó összetételű ásványviz chemiai analysis alapján igen tiszta ásványviznek minösítendő.

A mellékelt bizonyítvány tanúsága szerint az elemzésre felküldött viz városi hatóság jelenlétében töltetett és pecsételtetett le.

DR. HANKÓ VILMOS,

A II. ker. áll. főrealiskola chem. tanára, a magy. tudományos akadémiá tagja.

Orient Ásványvizünket kizárólag Ujvidék területére a következő kivételesen kedvezményes áron hozzuk forgalomba:

ÁRAK FILLÉREKBEIN:

Palack nélkül				Palackkal együtt				Üres palack visszavételi ára			
1/2	1	1 1/2	2	1/2	1	1 1/2	2	1/2	1	1 1/2	2
l i t e r				l i t e r				l i t e r			
8	12	16	20	18	28	34	44	10	16	18	24

Az Orient ásványviz tehát nemcsak a világ legolcsóbb ásványvize, hanem egyuttal olcsóbb

A SZODAVIZNÉL IS.

Az Orient ásványvizet gyönyörűen ettikettirozott palackokban házhöz szállítjuk és elegendő egy levelezőlap, hogy a legkisebb mennyiséget is házhöz vitessük.

Üres Orient palackokat teljes megvételi összegben veszünk vissza, vagy csak a viz árának ráfizetése ellenében tele palackra cserélünk ki.

Május hó 1-éig mindenki, aki a Városi Artézi Jódosfürdőben fürdik, jegyéhez egy

INGYEN ORIENT UTALVÁNYT KAP

amelynek ellenében bármely üzletben díjtalanul szolgáltatnak ki egy üveg Orient ásványvizet.

Kérjük mindenütt az Orient ásványvizet!

Ujvidéki csak ujvidéki ásványvizet igyék!

Szíves támogatásért esedez

Az Ujvidéki Orient Ásványviz Kutkezelősege az Ujvidéki Artézi Jódosfürdő és Vizgyógyintézet.

Vermes penzió Abbazia

Az osztrák Riviera legkeresettebb családias magyar otthona a Súdstrand legszebb pontján. Elegánsan butorozott tengerre nyíló erkélyes szobák. — Családok számára külön lakosztályok.

Kitünő magyar konyha. Mérsékelt polgári árak.

A saisonban tanácsos szobákról előre gondoskodni. Sürgőnyeim: PENSION VERMES, — ABBAZIA.